

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर
दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र
बी.ए.भाग ३ सत्र ५ स्वाध्याय प्रश्न
ऑक्टोबर/नोव्हेंबर २०२४

आपण दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्रामध्ये प्रवेश घेतल्याबद्दल आपले स्वागत. बी.ए. भाग ३ सत्र ५ साठीचे स्वाध्याय प्रश्न सोबत देत आहोत. सदरचे स्वाध्याय खाली दिलेल्या नियमावलीप्रमाणे पूर्ण करून आपल्या **अभ्यास केंद्राकडे** जमा करणे आवश्यक आहे. दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्राच्या मुख्य कार्यालयामध्ये स्वाध्याय स्वीकारले जाणार नाहीत.

नियम :

1. निवडलेल्या प्रत्येक पेपरसाठी एक व इंग्रजी आवश्यक पेपरकरिता एक असे स्वाध्याय पूर्ण करावयाचे आहे. स्वाध्याय लिहिण्याकरिता आखीव कागद/A4 size paper वापरावा.
2. स्वाध्याय उत्तरपत्रिकेच्या मुखपृष्ठावर आपण प्रवेश घेतलेल्या अभ्यासक्रमाचे नाव, वर्ष, तुमचा परीक्षेचा बैठक क्रमांक, नोंदणीप्रमाणे नाव, पत्ता (कायमस्वरूपी), विषय, PRN व मोबाईल नंबर (कायमस्वरूपी) लिहिणे आवश्यक आहे. (मुख्यपृष्ठ / Cover Page यासोबत दिलेले आहे ते Download करून वापरावे)
3. लिहून पूर्ण केलेले सर्व सहा पेपर्सच्या स्वाध्यायावर आपला परीक्षा बैठक क्रमांक (Exam Seat No.) लिहूनच प्रवेशासाठी निवडलेल्या अभ्यासकेंद्रावर विहित वेळेत स्वतः पोहोच करावे किंवा पोस्टाद्वारे /कुरिअरद्वारे पाठवावेत. (बैठक क्रमांक विद्यापीठाच्या www.unishivaji.ac.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध होतील.) स्वाध्याय जमा करताना स्वाध्यायासोबत हॉलतिकीटची झेरॉक्स प्रत जोडावी.
4. विद्यार्थ्यांनी स्वाध्याय अभ्यासकेंद्रामध्ये जमा करणेच्या अंतिम तारखा स्वतंत्र परिपत्रकाद्वारे www.unishivaji.ac.in या संकेतस्थळावरील Distance Education → Online Notice Board (http://www.unishivaji.ac.in/distedu/notice_board.aspx) या लिंकवरती नंतर प्रसिध्द करण्यात येतील यांची संबंधितांनी नोंद घ्यावी.
5. एकदा स्वाध्याय जमा केल्यानंतर तसेच त्यांचे मूल्यांकन झाल्यानंतर तेच स्वाध्याय परत जमा करता येणार नाहीत
6. जे विद्यार्थी दिलेल्या वेळेत स्वाध्याय जमा करतील त्याच विद्यार्थ्यांना स्वाध्यायाचे गुण दिले जातील.जे विद्यार्थी स्वाध्याय जमा करणार नाहीत अशा विद्यार्थ्यांना स्वाध्यायाचे गुण दिले जाणार नाहीत.

7. स्वाध्याय जमा केलेल्या विद्यार्थ्यांनी संबंधित विषयास अनुत्तीर्ण झाल्यास पुन्हा स्वाध्याय जमा करू नये फक्त अनुत्तीर्ण विषयाची लेखी परीक्षा द्यावी.
8. बी.ए.भाग – ३ चा अभ्यासक्रम शैक्षणिक वर्ष २०२४–२०२५ पासून सुधारित करण्यात आलेला आहे.त्यामुळे स्वयंअध्ययन साहित्याचे अध्ययन करताना विद्यार्थ्यांनी आपल्या विषयाच्या सदर अभ्यासक्रमाप्रमाणे स्वयंअध्ययन साहित्याचे अध्ययन करावे.सदरचा अभ्यासक्रम www.unishivaji.ac.in या विद्यापीठ संकेतस्थळावर उपलब्ध आहे.

विशेष सूचना

- दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्राच्या सर्व मान्यताप्राप्त अभ्यासकेंद्रावर संपर्क सत्राचे आयोजन केले जाते. तरी विद्यार्थ्यांनी वेळोवेळी अभ्यास केंद्र समन्वयक यांच्याशी संपर्क साधून संपर्क सत्र, परीक्षा वेळापत्रक, हॉलतिकीट, निकाल इत्यादी बाबत माहिती घ्यावी. तसेच वेळोवेळी विद्यापीठ संकेतस्थळाला भेट देवून अद्ययावत माहिती जाणून घ्यावी.
- आपण निवडलेल्या विषयाप्रमाणे स्वयंअध्ययन साहित्य घेणे, आपल्या पाठयक्रमाचा अभ्यासक्रम (Syllabus) प्राप्त करून घेणे व त्याप्रमाणे अध्ययन करणेची जबाबदारी विद्यार्थ्यांची आहे.
- आपल्या रजिस्ट्रेशन फॉर्मवर असलेल्या अभ्यासकेंद्रामध्येच स्वाध्याय जमा करावयाचे आहेत जर दुसऱ्या अभ्यासकेंद्रावर स्वाध्याय जमा केले तर स्वाध्यायाचे गुण आपल्या गुणपत्रिकेवर येणार नाहीत व त्यासाठी दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र जबाबदार असणार नाही याची विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.

स्वाध्याय उत्तर पत्रिकेचे मुखपृष्ठ (Cover Page)

अभ्यासक्रमाचे नांव :

(बी.ए./बी.कॉम. भाग 1 एम.ए./एम कॉम भाग 1 व 2)

सत्र :

(पहिले/दूसरे/तिसरे/चौथे/पाचवे/सहावे)

विषय :

परीक्षा बैठक क्रमांक

1. अभ्यास केंद्राचे नाव -----

2. विद्यार्थ्यांचे पूर्ण नाव -----

3. पूर्ण पत्ता : -----

----- पिन कोड नं.-----

4. मोबाईल क्रमांक : लॅण्डलाईन क्रमांक :

5. अभ्यासक्रमाचे नाव : ----- सत्र -----

6. पेपरचे नाव : -----

7. पेपर क्रमांक : -----

8. सबजेक्ट कोड : -----

9. परीक्षा बैठक क्रमांक -----

(ज्या परीक्षेसाठी स्वाध्याय जमा करत आहे)

10. पी.आर.एन. : -----

11. स्वाध्याय जमा करण्याचा दिनांक : -----

12. विद्यार्थ्यांची स्वाक्षरी : -----

(फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता)

मिळालेले गुण : -----

परीक्षकांची स्वाक्षरी : -----

B.A Part - III Sem. V Assignment Questions (Social Sciences)
(History, Sociology, Economics Political Science, Education and Philosophy)
Oct./Nov.2024 Exam

बी. ए. भाग — ३ सत्र — ५ स्वाध्याय प्रश्न (सामाजिक शास्त्रे)
(इतिहास, समाजशास्त्र, अर्थशास्त्र, राज्यशास्त्र, शिक्षणशास्त्र आणि तत्वज्ञान)
ऑक्टोबर/नोव्हेंबर २०२४ परीक्षा

(प्रत्येक प्रश्नास १० गुण)

बी. ए. भाग ३ करिता प्रवेशित झालेल्या सर्व विषयाच्या विद्यार्थ्यांनी आपल्या स्पेशल विषयाच्या स्वाध्यायाबरोबर इंग्रजी आवश्यक (English Compulsory) पेपरचे स्वाध्याय जमा करणे अनिवार्य आहे.

बी. ए. भाग ३, सत्र ५ इंग्रजी आवश्यक (English Compulsory)
English for Communication

- 1) Write a letter of complaint against the load shedding in your area, to The Complaint Officer, Tarabai Park Regional Office, MSEB, Kolhapur.

OR

- 2) Prepare an imaginary interview draft for the post of stenographer of Mumbai High court, Mumbai.
-

बी ए भाग ३ सत्र ५ इतिहास

Paper 7 History of Ancient India (from beginning to 4th c. BC)

१) हडप्पा संस्कृतीमधील नागरीकरणाच्या महत्त्वाच्या पैलूंची चर्चा करा.

किंवा

२) गौतम बुद्ध यांच्या शिकवणुकीची विस्तृत चर्चा करा

1) Discuss the important aspects of urbanization in Harappa Civilization.

OR

2) Discuss the teachings of Gautam Buddha in detail.

बी ए भाग ३ सत्र ५ इतिहास

Paper 8 Medieval Indian History (1206-1526 AD)

१) अल्लाउद्दीन खिलजी याच्या कार्यकीर्दीतील महत्त्वाच्या घटनांची चर्चा करा.

किंवा

२) दिल्ली सल्तनत आणि विजयनगरमधील केंद्रीय व प्रांतिक प्रशासनाचे विवेचन करा.

1) Discuss the important events in the regime of Allauddin Khilji.

OR

2) Explain the Central and Provincial Government in Delhi Sultanate and Vijaynagar..

बी ए भाग ३ सत्र ५ इतिहास

Paper 9 History of Modern World (18th to 19th Century)

१) अमेरिकन क्रांतीतील महत्त्वपूर्ण घडामोडींचे वर्णन करा.

किंवा

२) जर्मनीच्या एकीकरणातील बिस्मार्कची भूमिका स्पष्ट करा.

1) Describe the major events in American Revolution.

OR

2) Explain the role of Bismarck in Unification of Germany.

बी ए भाग ३ सत्र ५ इतिहास

Paper 10 Rise and Consolidation of Maratha Empire

१) पेशवा बाजीराव यांच्या काळातील मराठा-निझाम संबंधाचे वर्णन करा.

किंवा

२) तिसऱ्या पानिपत युद्धाची कारणे व परिणाम स्पष्ट करा.

1) Describe the Maratha- Nizam relations during Peshwa Bajirao.

OR

2) Explain the causes and consequences of Third Battle of Panipat.

बी ए भाग ३ सत्र ५ इतिहास

Paper 11 History: Theory and Recent Trends

१) इतिहासाचे स्वरूप आणि आवाका यांचे वर्णन करा.

किंवा

२) स्त्रीवादी इतिहासाचे महत्त्व स्पष्ट करा.

1) Describe the nature and scope of History.

OR

2) Explain the importance of Feminist history.

बी ए भाग ३ सत्र ५ समाजशास्त्र
Paper 7 Western Sociological Thinkers

१) प्रत्यक्षवादाची संकल्पना स्पष्ट करा

किंवा

२) अधिसत्तेचे प्रकार विशद करा

1) Explain the Concept of Positivism

OR

2) Elaborate Types of Authority

बी ए भाग ३ सत्र ५ समाजशास्त्र
Paper 8 Methods of Social Research (Part – I)

१) वैज्ञानिक संशोधनातील पायऱ्या लिहा

किंवा

२) कोणत्याही दोन प्रकारच्या संशोधन आराखड्याचे प्रकार स्पष्ट करा.

1) Write the Scientific Steps in Social Research.

OR

2) Analysis the any two types of the Research Design

बी ए भाग ३ सत्र ५ समाजशास्त्र
Paper 9 Political Sociology

१) सत्तेचा अर्थ स्वरूप स्पष्ट करा.

किंवा

२) प्रमुख राजकीय पक्ष आणि त्यांची तत्वे स्पष्ट करा

1) Explain the Power: Meaning and its Nature

OR

2) Define the Major Political Parties and their Principles

बी ए भाग ३ सत्र ५ समाजशास्त्र
Paper 10 Human Rights

१) मानवीअधीकार आणि भारतीय संविधान या विषयी निबंध लिहा.

किंवा

२) १९४८ चा वैश्वीक मानवी हक्काचा जाहीरनामा विशद करा

1) Write an essay on the Indian Constitutions and Human Rights

OR

2) Elaborate the Universal Declaration of Human Rights,1948

बी ए भाग ३ सत्र ५ समाजशास्त्र
Paper 11 Sociology of Religion

- १) भारतातील कोणताही एक धार्मिक दृष्टीकोन स्पष्ट करा.
किंवा
२) भारतातील धर्माचे व्यावसायीकरण या विषयी चर्चा करा.

1) Define any one Perspectives of Religion in India.

OR

2) Discuss on Religion and Commercialization in India

बी ए भाग ३ सत्र ५ समाजशास्त्र
SEC-5 Case Study Method

- १) व्यष्टी अध्ययनाचा अर्थ आणि वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
किंवा
२) व्यष्टी अध्ययनाचे नियोजन आणि तत्त्वे या विषयी लिहा.

1) Explain the Case Study: Meaning and Characteristics

OR

2) Write Principles and planning of Case Study

बी ए भाग ३ सत्र ५ अर्थशास्त्र

Paper 7 Principles of Micro Economics – I

- 1) मागणीचा नियम व मागणीच्या नियमाची गृहितके स्पष्ट करा.
किंवा
- 2) सूक्ष्म अर्थशास्त्राचा अर्थ स्वरूप व महत्त्व स्पष्ट करा.

- 1) Explain law of demand and assumptions of law of demand
OR
 - 2) Explain the meaning and importance of microeconomics
-

बी ए भाग ३ सत्र ५ अर्थशास्त्र

Paper 8 Economics of Development

- 1) भारतीय अर्थव्यवस्थेच्या विकासाची स्थिती सविस्तर स्पष्ट करा
किंवा
- 2) विदेशी प्रत्यक्ष गुंतवणूक ही संकल्पना सविस्तर स्पष्ट करा .

- 1) Explain the Development Status of Indian Economy.
OR
 - 2) Explain the concept of foreign Direct Investment
-

बी ए भाग ३ सत्र ५ अर्थशास्त्र

Paper 9 International Economics - I

- 1) रिकॉर्डचा आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचा सिद्धांत स्पष्ट करा.
किंवा
- 2) मुक्त व्यापार धोरण ही संकल्पना सविस्तर स्पष्ट करा

- 1) Explain the theory of Record's trade of International
OR
 - 2) Explain the concept of free Trade.
-

बी ए भाग ३ सत्र ५ अर्थशास्त्र

Paper 10 Research Methodology in Economics - I

- 1) गृहीतकाचे अर्थ व प्रकार स्पष्ट करा.
किंवा
- 2) संशोधन आराखड्याचा अर्थ व टप्पे स्पष्ट करा

- 1) Explain the types and meaning of Hypothesis.
OR
 - 2) Explain the meaning and stages of Research Methodology.
-

बी ए भाग ३ सत्र ५ अर्थशास्त्र

Paper 11 History of Economic Thoughts - I

1) फेडरिक लिस्ट चा संरक्षणाचा सिद्धांत स्पष्ट करा.

किंवा

2) लोकसंख्या विषयक सिद्धांत स्पष्ट करा

1) Explain the Protection theory of Fredric List.

OR

2) Explain the Thomas Malthus theory of Population.

बी. ए. भाग ३ सत्र ५ तत्वज्ञान
Systems of In PaperNo.-VII
Systems of Indian Philosophy

१) उपनिषदातील ब्रह्माचे स्वरूप स्पष्ट करा.

किंवा

२) सांख्यदर्शनातील प्रकृतीचे स्वरूप स्पष्ट करा.

1. Explain the nature of Brahma in Upanishad.

OR

2. Explain the concept of Prakriti in Samkhy Darshan.

बी. ए. भाग ३ सत्र ५ तत्वज्ञान
Paper No.-VIII Western Philosophy (Modern)

१) चिदणूचे स्वरूप स्पष्ट करा.

किंवा

२) कांटच्या समीक्षेचे स्वरूप स्पष्ट करा.

1. Explain the nature of Monad

OR

2. Explain the nature of Kant's criticism.

बी. ए. भाग ३ सत्र ५ तत्वज्ञान
Paper No.-IX Traditional Logic

१) तर्कशास्त्राचे स्वरूप स्पष्ट करा.

किंवा

२) केवल विधानांचे प्रकार स्पष्ट करा.

1. Explain the nature of Logic

OR

2. Explain the kinds of Simple propositions .

बी. ए. भाग ३ सत्र ५ तत्वज्ञान
Paper No.-X Philosophy of Saints (Part-I)

१) बसवेश्वरांच्या कायक सिद्धांताचे स्वरूप स्पष्ट करा.

किंवा

२) संत मीराबाईंच्या प्रेमभक्तीची संकल्पना स्पष्ट करा.

1. Explain the nature of Basaveshwara's theory of Kayak

OR

2. Explain the concept of Prem bhakti of Meerabai

बी. ए. भाग ३ सत्र ५ तत्वज्ञान

Paper No.-XI Contemporary Philosophy (Indian)

१) डॉ. आंबेडकर यांचे बंधुतेचे तत्व स्पष्ट करा.

किंवा

२) स्वामी विवेकानंदांच्या विश्वधर्माचे स्वरूप स्पष्ट करा.

1. Explain the principal of Fraternity according to Dr Ambedkar

OR

2. Explain the nature of Universal religion of Swami Vivekanand

बी ए भाग ३ सत्र ५ राज्यशास्त्र
Paper No. VII Political Theory

- 1) राजकीय सिद्धांताचे स्वरूप आणि व्याप्ती स्पष्ट करा.
 - किंवा**
 - 2) राजकीय सत्तेच्या उदारमतवादी लोकशाही सिद्धांतावर सविस्तर चर्चा करा.
 - 1) Explain the nature and scope of Political Theory.
 - OR**
 - 2) Discuss in detail the liberal democratic theory of political power.
-

बी ए भाग ३ सत्र ५ राज्यशास्त्र
Paper No. VIII Public Administration

- 1) लोकप्रशासनाचा अर्थ आणि स्वरूप स्पष्ट करा.
 - किंवा**
 - 2) भारतातील अर्थसंकल्पीय प्रक्रियेबद्दल तपशीलवार चर्चा करा
 - 1) Explain the meaning and Nature of public administration.
 - OR**
 - 2) Discuss in detail about the Budgetary Process in India.
-

बी ए भाग ३ सत्र ५ राज्यशास्त्र
Paper No. IX International Politics

- 1) आंतरराष्ट्रीय राजकारणाचा अर्थ, स्वरूप आणि व्याप्ती याविषयी सविस्तर चर्चा करा .
 - किंवा**
 - 2) राजनयाचा अर्थ आणि त्याचे प्रकार स्पष्ट करा.
 - 1) Discuss in detail the Meaning, Nature and Scope of International Politics
 - OR**
 - 2) Explain the meaning and Types of diplomacy.
-

बी ए भाग ३ सत्र ५ राज्यशास्त्र
Paper No. X Comparative Politics

- 1) तुलनात्मक राजकारणाचे अर्थ, स्वरूप आणि व्याप्ती स्पष्ट करा.
 - किंवा**
 - 2) दबागटाचे अर्थ आणि कार्ये यावर सविस्तर चर्चा करा.
 - 1) Explain the Meaning, Nature and Scope of Comparative Politics.
 - OR**
 - 2) Discuss in the detail Meaning and Functions of Pressure Groups.
-

बी ए भाग ३ सत्र ५ राज्यशास्त्र

Paper No. XI Western Political Thought – I

1) प्लेटोचे शिक्षण विषयक विचारांवर चर्चा करा

किंवा

2) रूसोच्या सामाजिक करार संकल्पना स्पष्ट करा.

1) Discuss the Plato's Thoughts on Education

OR

2) Explain the Rousseau's concept of social contract.
